

Interview met een Rotterdamse kunstenaar: Nanine Linning, choreografe bij Scapino Ballet Rotterdam

door Kirsten Vos

Rotterdam, 11 oktober 2004

In een zijstraat van de Witte de Withstraat ligt het kantoor van Scapino Ballet Rotterdam. Buiten wappert een grote vlag, binnen is het rustig. Nanine Linning, huischoreografe aldaar, ontvangt me. Wat volgde was een gesprek met een jonge kunstenaressen, vol met ideeën en energie.

Licht als inspiratie | Linning glimlacht als ik haar complimenteer over de verschillende vormen en dimensies die ontstaan in haar stukken ‘The Neon Lounge’ en ‘Suites of Lux’ door te variëren met licht. “Licht en ruimte vind ik onlosmakelijk aan elkaar verbonden en deze ineenvlechting wilde ik laten zien. The Neon Lounge was mijn eerste grote productie bij het Scapino en ik wilde er een architectonisch stuk van maken.” In The Neon Lounge gebruikt Linning blauwe neonlampen en varieert daarnaast met kleuren en lichtinval. Bij Suites of Lux geeft de verlichting van 70 gloeilampen boven het podium een heel andere sfeer. “Ik heb een hekel aan de standaard theater belichting. De afgelopen jaren heb ik veel met verschillende soorten belichting geëxperimenteerd voor mijn stukken: koplampen, operatielampen, zelfs kerstverlichting. Bij Suites of Lux werden het 70 gloeilampen.”

Partituur van 147 tekeningen | De producties die 6 oktober opgevoerd werden, hadden beide een strakke choreografie. Hoe maak je een choreografie? “Voor The Neon Lounge heb ik dat helemaal voorbereid. Ik heb een storyboard gemaakt van 147 tekeningen, in elke tekening had ik geschetst wat er op dat moment op het toneel moest gebeuren. Ik heb vervolgens een music board gemaakt, met de score, en per scène aangegeven welk stuk van de muziek gespeeld moest worden. Ik heb ook nog een moodboard gemaakt, om de sfeer van de verschillende scènes te karakteriseren, zoals de kostuums en het decor. Dat was mijn partituur. Ik heb allerlei maquettes gemaakt.” Een choreografie maken is dus meer dan alleen maar pasjes verzinnen.

Experimenteren met ideeën | “Voor Suites of Lux ben ik anders te werk gegaan. Het lichtontwerp had ik al klaarliggen. In de studio heb ik het stuk verder ontwikkeld met de dansers, niet letterlijk op de muziek. Ik heb heel duidelijk aangegeven wat ik wilde en heb er vervolgens voor gezorgd dat de muziek en de dans in elkaar opgingen, ik heb ze als het ware in elkaar geschoven. Daarna ben ik pas concreet met de peertjes aan de slag gegaan. Het was echt experimenteren, van sommige ideeën wist ik niet hoe ze in het echt zouden uitwerken. Ik had bijvoorbeeld het idee om de volgsop op Monica te zetten (de violiste die op het podium de dansers begeleidt, KV), maar was bang dat het licht te sterk in contrast zou zijn met de zachte gloeilampen. Dat bleek erg mee te vallen.” Suites of Lux is duidelijk anders dan the Neon Lounge, het stuk ademt vooral ingetogen verdriet om wat was uit. “Ja, Suites of Lux draait om verstilde schoonheid, verdriet en melancholie. Elk duet in dat stuk heeft zijn eigen ruimte en sfeer, de solo wordt bijvoorbeeld belicht door één peertje.” Een andere gedenkwaardige scène is wanneer alle gloeilampjes tot aan heuphoogte dalen en de dansers zich bewegen alsof ze door water waden. In haar stukken gebruikt Linning licht om ruimte en beweging te vormen.

Dans als uiting van emoties | Suites of Lux en The Neon Lounge worden tot en met 17 november a.s. in één voorstelling opgevoerd, omdat de twee stukken aanvoelen als uitersten van elkaar. Is het de bedoeling er een drieluik van te maken, en er dus een derde stuk aan toe te voegen? “Nee. Suites of Lux en The Neon Lounge brengen twee emoties tot uiting in het hele spectrum van gevoel die heel dicht bij elkaar liggen én uitersten van elkaar zijn. Het gevoel van geluk dat in The Neon Lounge tot uiting komt en het verdriet uit Suites of Lux – soms weet ik zelf niet of ik moet huilen of lachen om een situatie.” Toch worden de twee stukken uit elkaar gehaald. “Suites of Lux wordt aangevuld met twee andere producties. Ze zijn nu samengevoegd vanwege het gebruik van licht, maar in het uiteindelijke avondvullende programma haal ik The Neon Lounge eruit en vul ik Suites of Lux aan met één of twee nieuwe stukken.”

Concepten op de plank | De ideeën in Linning’s stukken zijn duidelijk doordacht. Waar haalt de huischoreografe van het Scapino Ballet haar ideeën vandaan? “Tja, die ontstáán. Ik maak van een combinatie van ideeën een concept. Ik heb veel ideeën op de plank liggen en het komt voor dat ik lang niet weet wat ik ermee kan, totdat ik weer een nieuw idee heb dat een bestaand idee nieuw leven inblaast. En dan is het een kwestie van puzzelen en het mes erin zetten totdat ik het ultieme concept heb. Het is niet zo dat ik ideeën uit een specifieke context haal, ik ga niet buiten lopen om ideeën op te doen. Ze komen vanzelf. Uit verschillende inspiratiebronnen.”

Klein en groot | Eén van Linning’s inspiratiebronnen is de creatieve vrijheid die ze ervaart. Ed Wubbe, artistiek leider van het Scapino Ballet Rotterdam, komt af en toe kijken als ze met de groep aan het repeteren is en denkt met haar mee. Hij laat haar vrij in de conceptontwikkeling. Die vrijheid ervaart ze bovendien door de experimentele choreografieën die ze maakt onder eigen naam. “Voor het Scapino maak ik vooral producties voor grote zalen. Bij Pipsters kan ik experimenteren met optredens voor kleine zalen. Die twee kan ik niet uitwisselen; wat in een grote zaal geweldig intens is, kan in een kleine zaal grotesk zijn. Andersom, wat ik voor een kleine zaal maak, valt in het niets als het opgevoerd wordt in een groot theater. Ik maak kleine producties met projectsubsidie die in theaters zoals Korzo, Bellevue en Lantaarn/Venster opgevoerd worden. Het kleine zaal-publiek is gewoon anders dan het grote zaal-publiek.”

Vastberadenheid, lef en passie | Linning is nu 27 en heeft aan de Dansacademie Rotterdam haar opleiding gevolgd. Haar eerste productie voor het Scapino maakte ze op haar 22^e. Hoe zorg je ervoor dat een groep van 20, 30 man meteen naar je luistert? “Poeh. Ik heb het gewoon gedáán. Het gaat om lef, ruimte, vertrouwen. Denk ik. Ik heb geen dansachtergrond en in de danswereld is het erg ongebruikelijk om choreografieën te gaan maken zonder veel danservaring. Maar goed, ik ben een zeker mens, ik ben erg vastberaden. Zelfs als ik iets niet durf, durf ik het toch. Je moet niet gaan twijfelen, de groep merkt dat. Je moet jezelf onmiddellijk neerzetten, in de eerste minuut. Zodra zij doorhadden dat ik wist wat ik wilde, ontstond er een chemie die het hele pand doorging.” Ze pauzeert even en zegt: “Het is geen baan, het is een passie. Ik ben niks zonder mijn dansers en zij zijn niks zonder choreograaf. Daardoor krijg je een enorme, ja, kracht. Je komt er alleen met passie.”

Cultuurnota | Scapino Ballet Rotterdam heeft onlangs een negatief oordeel van de Rotterdamse Kunstraad gekregen en dreigt subsidie kwijt te raken. Onbegrijpelijk voor een dansgenootschap dat zo belangrijk is voor het aanzien van Rotterdam als dansstad. Gelukkig is er in de raadscommissie van Rotterdam een heftige discussie op gang gekomen onder aanvoering van de

college-partijen CDA en Leefbaar Rotterdam over deze bezuinigingen. Laten we hopen dat de heren wethouders zich flink achter de oren krabbelen en inzien dat Rotterdam niet gelukkig wordt door geld te bezuinigen op de danswereld. Je komt er alleen met passie, heb ik wel eens gehoord.